

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky Endre-u. 1.
(Bika Bérház). Telefon: 113. szám.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Előfizetést egyelőre nem veszünk fel.
Egyes szám ára: hétköznap (4 oldal)
valamint vasárnap (8 oldal) 5 pengő.

Mi a reakció?

A magyar politikai életben mostanában talán legtöbbször használatos ez a szó: reakció. Ugyanekkor azonban sokan nincsenek tisztában a szó és a mögötte levő fogalommal. Bizonyára időszerű ezzel kapcsolatban tisztázni a feltevéseket és megmagyarázni a szó jelentőségét.

Nézzük először mi is mond a lexikon. A „reakció” címszó alatt ezt találjuk:

„Reakció (latin szó) annyi mint ellenhatás. Politikai és vallási tekintetben az elavult nézetekhez való visszatérés, a haladás megállítására irányított törekvés.”

Ezt mondja a lexikon. De a szó a köznapokban is gyakran előfordul. Közmondás tartja: „az akció reakciót szül”. A gazdasági életben is használatos volt a szó. Reakciója mutatkozott minden gazdasági akciónak.

A mai politikai életben az akció és reakció jelentését a következőkben foglalhatjuk össze:

Az elmúlt év őszén bekövetkezett felszabadulásunk, majd a fasiszma, hitlerizmus teljes letörése, elpusztítása volt az akció, a cselekmény, amely azokban, akik az elmúlt letűnt politikai rezsimnek hívtak, barátai, kiszolgálói voltak, reakciót, ellenhatást váltott ki, vagy válthat ki. Hogy e ne következhessék be, hogy reakció ne üthesse fel a fejét, ne léphessen fel, volt az egyik ok — a sok egyéb fontos nemzeti érdek mellett — amiért a felszabadulás után az öt demokratikus politikai párt a Magyar Nemzeti Függetlenségi Frontba tömörült. E tömörüléssel kapcsolatosan írásban is lefektetett megállapodás egyik sarkalatos pontja a letűnt idők híveivel, a reakcióikkal, az ellenséges, leleményre esetleg kapható személyekkel szembeni harc, ezek meggyőzése, átnevelése, a bűntudók szigorú megbüntetése. Ennek a céljának az elérése érdekében hivatnak életre a népbírók és az igazolóbizottságok éspedig mind az öt demokratikus párt egybehangzó kívánságára és döntése alapján.

Reakciónak nevezhető tehát mindenki, aki a demokratikus átalakulás ellen folytat, szervez, vagy tesz pártját és a letűnt, átkos fasista és hitleri szellemet propagálja, vagy azt akár nyíltan, akár burkoltan visszaáhitja.

Ma azután azt látjuk, hogy egyesek egyéni szempontból, vagy párt szempontból magyarázzák a szónak a jelentőségét. Odajutottunk, hogy ez a kifejezés: reakció, igen relatív fogalomná vált. A Kommunista Párt egyik vezető egyénisége pl. azt mondja: „reakció az, aki antikommunista”, vagyis kizárólag pártja szempontjából vizsgálja a szót és alkalmazza a fogalmat. Vagy nézzük csak a köznapokban hogyan jelentkezik ez a szó: reakció.

Hogy mennyire relatív vált a reakció fogalma, jellemző rá a következő eset: Valaki lakást igényelt, a lakást nem ő kapta meg, másnak jutott, akinek több gyermeke volt és így több jogcím volt a lakásra. Erre rögtön megvolt a

Olaszországgal kötendő békeszerződés feltételeiről tárgyalnak Londonban

A török kormány állásfoglalása a Dardanellák kérdésében

London, szeptember 15. (Reuter.) A külügyminiszterek tanácsának pénteki ülésén elsősorban az Olaszországgal kötendő békeszerződések feltételeiről tárgyaltak és elhatározták, hogy felszólítják az Olaszországgal hadban állt nemzeteket, ha szándékukban áll, nyújtsák be írásban fenti ügyben elfogadott aláírási pontokat — közli az értekezletről pénteken este kiadott hivatalos közlemény. Az ülés során elhatározták, hogy felkérjük Jugoszlávia, Olaszország, Kanada, Ausztrália, India, Új-Zealand és a Dél-amerikai Unió kormányát, küldjék el megbízottakat a tanács szeptem-

ber 17-i, hétfői ülésére, ahol a megbízottak kifejtik kormányuk nézetét a jugoszláv-olasz határ kérdésében. (MTI)

Belgrádi jelentés szerint Jugoszláviában összegyűjtötték az adatokat az olaszok által okozott károkról. A háború kiterjedését az olasz összeomlásig az olaszok okozta károk közel másfélmilliárd dollárra becsülhetők. Ehhez még hozzá kell adni az elmaradt nemzeti jövedelmeket s a felszabadító háború költségeit is. A végső jóváértékelést később jelentik be a jugoszlávok.

London, szeptember 15. A Reu-

ter újság jelenti: A külügyminiszterek tanácsa megkapta a török kormány állásfoglalását a Dardanellák kérdésében. Megbízható körök szerint a török kormány nem hajlandó közös szovjet-török támaszpontot biztosítani a Dardanellákban és nem hajlandó támaszpontot átnyújtani a szovjetnek. Ugyanakkor hozzájárul ahhoz, hogy az Egyesült Nemzetek állítsanak fel közös támaszpontot a Szovjet-Unió, az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország egyforma részvételével. (MTI)

Kihallgatták Horthy Miklóst

Oberruhr, szeptember 15. Frankfurt mellett, az itteni hírhedt német átmeneti táborban most folyik a náci vezetők kihallgatása, amely nagyon érdekes és nagyjelentőségű értesülésekkel kecsegtet. Ebben a táborban kerülnek kihallgatásra Kesselring, Guderian tábor-

nok, Sauckel volt náci közellátásügyi miniszter és a többek között még Horthy tengerügy, Magyarország volt kormányzója.

A táborban fogva tartott 184 német vezető ember csaknem kivétel nélkül vállalja, hogy Hitler halott. (MTI)

A bulgáriai helyzet

London, szeptember 15. A bulgáriai ellenzéki párt vezetője kijelentette, hogyha a belügyi és igazságügyi tárca továbbra is a Kommunista Párt kezében marad, az ellenzéki pártok tartózkodnak a választáson való részvételtől. (MTI)

Gondoskodás a hazatért hadifoglyokról

Az MTI jelenti: A keletre hazatérő hadifoglyok részére a honvédelmi miniszter részletes tájékoztatót adott. A hadifoglyok hazatérésük után a legközelebbi „bevonulási központnál” városokban és járási székhelyeken igazolványokkal melőbb jelentkezzenek, ahol megkapják a hadifoglyok tartására esedékes illetményeiket. Egyenruhájukat, kincstári felszerelési tárgyait a hadifoglyoknak be kell szolgáltatni. Egyenruhájukat azonban, ha közszéki igazolvánnyal igazolja, hogy polgári ruhája nincs, ideiglenesen megtarthatja. Ha sebesülést vagy betegségét miatt polgári foglalkozását nem tudja folytatni, jelentse ezt a bevonulási központnál, amely a további intézkedéseket megteszi. Az újjáépítésben való részvételt, vagy egyébként a polgári életben való együttműködés céljából a hadifoglyoknak az illetékes közszéki előjárósághoz, városokban polgármesteri hivatalhoz kell fordulni. A háború folytán keletkezett rokantsága, hadifoglyokozása ügyeit a továbbiakban a népjóléti miniszter intézi.

Mi történik Szlovákiában?

Washingtonból jelentik: A washingtoni „Post” a csehszlovákiai tömeges kegyetlenkedésekről egyebek között ezeket írja:

„A Csehszlovákiából érkező híreket nehéz összeegyeztetni Benes elnök demokratikus és szabadelvű állásfoglalásával. A panaszok két csoportba foglalhatók. Az egyik csoportba tartoznak, hogy a hétmilliónyi cseh nép megkezdte a háború és fél milliónyi szudétánomádés kiutasítását és vagyonának kifizetését, a második csoport pedig arról szól, hogy Szlovákiában embertelen antiszemitizmus tom-

bol. A mi nézetünk szerint az olyan tömeges kiutasítások, amelyek most Csehszlovákiában folynak, visszatérést jelentenek „a barbár béketeremtéshez”. Az a szó, hogy a háború véget ért, nyilvánvalóan még nem jutott el a szlovákok tudatáig. Szlovákia meg lehetőséget szerez a népi önkormányzattal rendelkezik, de része a csehszlovák államnak és így a külügyminiszterek érkezelésének haladéktalanul fel kell hívnia Benes elnököt, hogy vessen véget a szemelátára történő gonosz üzemeknek. (MTI)

Megdráglult a posta, táviró, telefon és rádió

Új postai díjszabás lép életbe szeptember 16-tól kezdve. Eszerint a helyi levél 6 pengő, a távolsági levél 10 pengő, helyi levelezőlap 4 pengő, távolsági levelezőlap 6 pengő.

A közönséges távirat díja szavanként 5 pengő, a helyi távirat 2 pengő.

Felmentték a távbeszélőállomások kapolási díját is. Vidéken a belépési díj ezer pengő, az újjáépítési hozzájárulás szintén ezer pengő. Telefonbeszélgetés ezentúl

vidéken percenként 3 pengőbe kerül, nyilvános telefonállomásokról pedig 4 pengőbe. Az interurbán beszélgetések lehetősége is megnyílt. Ezeknek díja távolság szerint 30—150 pengő között mozog. Szabályozták a rádióelőfizetési díjat is. Október 1-től kezdve az ország egész területén havi 100 pengő előfizetési díjat kell fizetni. Az engedélykírt kiállításakor újjáépítési hozzájárulás címén ugyancsak 100 pengőt kell fizetni. (MTI)

véleménye: a lakáshivatal reakciója. Hallottunk olyan esetet is, hogy valaki utazási engedélyt kért, de nem volt meg reá a jogcíme, megfelelő okot nem tudott felhozni, nem kapta meg az utazási engedélyt, kész volt a megjelölése, azért nem kapta meg, mert „a rendőrség reakciója”.

Másik esetet egyik falusi állomáson tapasztaltunk. Egy feketézőnek a holmiját átnézték, nagybömbnyiságú vajat és olajat találtak nála, amellyel Budapestre indult, elkobozták tőle, rögtön kész volt a véltmánya: ez mind azért történt,

mert „reakció a detektív”.

Ebből is látható, hogy igen elasztikus fogalomná lett a reakció fogalma, igen elasztikussá vált a „reakció” elnevezés.

Ilyen önkényes belemagyarázás és üres ráfogás révén lettünk mi is „reakcióslak”. Így vált „reakcióslak” a Kisgazda Párt egész sajtója bizonyos újságok hasábjain. Egyszerűen azért, mert a Kisgazda Párt sajtója nem dugja homokba a fejét, bátran rámutat a demokratikus átalakulásra ártalmatlan jelenségekre. Persze legkönnyebb a kellemetlen, de igazságos

kritikát elűzni azzal, hogy reakciót kiabálnak az érintettek. Nem gondolják, hogy így a szó kiforgatódik a tömegek előtt a maga való- ságából és fogalomzavarrá vezet.

A reakció fogalmának félremagyarázását bátran lehetne nevezni a reakció szolgálatában állónak. Ugyanis az ilyen félremagyarázás és a szónak helytelen használata, illetve unom-nitalan használata azal egyáltalán össze nem függ esetekre, emberekre, cselekedetekre mesterségesen küldött árszám, melynek leple alatt a valóban reakcióslak a markukba nevelve üthetik

November 11-én választ Jugoszlávia

Belgrádból jelentik: Tito tábor nagy a nemzetgyűlési választások előkészítésével kapcsolatban hozott szavazati döntést, November 11-én tartják a választásokat.

600 millió textilakció

Az iparügyi miniszter bejelentette, hogy október 15-én 600 millió pengő értékű textilakció indult meg és közölte azt is, hogy augusztus és szeptember hónapban a beszállított gabonamennyiségért cserében a felvett már 100... 100 millió pengő értékű textilárut kapták. Hasonló tervszerűséggel akar gazdálkodni a miniszterium a Szovjet-Unióból behozott pamuttal is. Ennek az akciónak a során olyan nagymennyiségű textilárut kerül majd piacra, hogy annak árszabályozó hatása lesz. A termékdalkodás kiterjed a bőrárakra és egyéb szükségleti cikkekre is.

Rövid táviratok

A Norvég Távirati Iroda jelentése szerint pénteken megkezdődött a norvégiai szovjet csapatok kivonása.

Finnország elnökét, a 78 éves Mannerheim tábornagyot kórházba szállították, mert súlyos szívbetegségben szenved.

Szloboda csehszlovák hadügyminiszter Moszkvába érkezett.

MacArthur amerikai katonai parancsnok kijelentette a sajtó előtt, hogy nagyon meg van elégedve a japánok fegyverletételének ütemével. A csapatok leszerelése felerészben már befejeződött. A teljes leszerelés október közepéig várható.

Az Amerikai Egyesült Államok 600 millió bushel búzát küld Európára nékülöző országainak. Ezenkívül 50 millió bushelnyi burgonyaféleséget szintén Európának engedni át.

A rádió avató ünnepe

Ma, vasárnap lép működésbe a Magyar Rádió 20 kw-os új adóállomása, amelyen keresztül most már egész Európában hallani a magyarországi hangját. Ennek a jelentőségnek tudatában zajlik le a rádió avató ünnepélye, melynek keretében Zsedényi Béla, a nemzetgyűlés elnöke, Dálnoki Miklós Béla miniszterelnök, Gerő Ernő kereskedelem- és közlekedési miniszter, dr. Udvari helyi Üdön postavezérgazgató mond beszédet.

kártékony játékokat. A sok baba között elvész a gyerek. Annnyit emlegetik a reakciót, annyi mindenkire ráfogják, hogy reakcióslak, olyanokra, kik őszintén hívték a demokratizációnak és becsületes munkásai a demokratikus átalakulásnak, hogy végre a tömegek egészen zavarba jutnak és a valóban reakcióslakok fel nem ismerhetően végezhetik aknamunkájukat.

Az ejmondotakból tanulság, hogy legyen tisztában a fogalmakkal és a mesterségesen terjesztett ködön át ismerjük fel az igazságot és a valóságot.

Y
Tom
nos
Zolt
Mész
4. ó
lom
há
Kis
Kor
laet
3. ó
tem
dr.
Szu
11.
Kor
neg
nig
Sza
Lay
Kai
Ant
Onc
Ira
beg
a. ó
Gy
Hos
A
plo
ere
(A
kor
a c
mi
Pré
mst
est
itt
Eri
MI
Fri
16.
ez
hel
me
ca
let
10
to
De
lé
ly
gy
m
hi
at
je
m
sé
17.
sz
18.
di
re
m
b
h
te
a
je
fi
v
v
E
le
d
n
n
n
i
s
k
t
A
A
L
d
k
r
t
k
s
t
p
h
g
e
h
z
C
e
o
f
b
l
f
I
r
k
h
l
n
f
l
n
ó
I
k
h
r
e

Eddig 15 vagon búzát kutattak fel Hajdú vármegyében

A készletek felkutatására Hajdú vármegyében, hogy az ellátatlanok kenyéradagját biztosítani tudják, úgynevezett repülőbizottságok szálltak ki. Az első öt községben végzett munkájukról most érkezett be jelentés a közellátási felügyelőséghez. Eszerint öt községben 15 vagon, vagyis 1500 má-

Tetőfedési kötelezettség Debrecenben

Értesíti a városi tanács az érdekelteket lakosságát, hogy az új-építési miniszter rendelete alapján a lakható, vagy lakhatóvá tehető épület 20 négyzetméternyi, vagy ennél nagyobb felületen megrongált tetőzetét az épület tulajdonosa, illetőleg az, aki az épülettel rendelkezik jogosult, köteles az 1945. évi november 30. napjáig helyreállítani: a munkálatokat haladéktalanul meg kell kezdeni. A 20 négyzetméternél kisebb felületű és szerkezeti rongálással össze nem függő tetőszerűlés helyreállításának legkésőbb az 1945. évi október hó 15. napjáig meg kell történnie. Nem terheli a helyreállítási kötelezettség a tanjai településeken lévő épület tulajdonosait.

A helyreállítási kötelezettség kiterjed a tetőzetben kívüli az épületnek a tetőzettel összefüggő olyan szerkezeti részre is, melyeknek helyreállítása szükséges ahhoz, hogy az épület állaga a csapadéktól további károsodást ne szenvedjen.

A tulajdonos tíz nap alatt köteles a városi tanácsnál nyilatkozatot tenni arról, hogy a 20 négyzetméternyi, vagy ennél nagyobb felületen megrongált tetőzetet hitel igénybevételével, vagy anélkül kívánja-e helyreállítani. A nyilatkozatnak tartalmaznia kell az épület megjelölését, utcát és házszámot, a tulajdonos nevét és lakcímét, a tetőzet károsodásának mértékét (négyzetméterekben), az azt megállapító szakiparos vagy mérnök nevét és lakcímét, valamint a szükséges anyag mennyiségét és minőségét.

Az iparügyi miniszter és a minisztortanács dönt a debreceni munkaszövetkezet ügyében

Szombaton a Kiss Testvérek bányára (munkaszövetkezet) munkásai jelentek meg Patahy József miniszteri tanácsos, kerületi iparfelügyelő előtt. Az átalakulás során a Kiss Testvérek bányára is a munkások kezébe került, mint munkaszövetkezet és azóta azok vezetik a nagy üzemet. Most a tulajdonosok kérik az üzem visszaadását. A munkások küldöttsége kijelentette, hogy az üzemet semmi körülmények között nem hajlandók visszaadni a régi tulajdonosoknak. A miniszteri tanácsos jegyzőkönyvet vett erről és azt felterjeszté az iparügyi miniszterhez döntés végett. Debrecenben a múlt év végén és ez elején több üzem, gyár alakult át munkaszövetke-

Katonai rendfokozati elnevezéseket kaptak a rendőrség tagjai

A rendőrségnél a belügyminiszter rendelkezése új rendfokozati elnevezéseket léptettek életbe. A rendelet értelmében a főkapitány rendőrtábornagy lett a III., a főkapitányhelyettes rendőrvézérenagy a IV., a rendőrtábornagy a V., a rendőrtábornagy a VI., a rendőrtábornagy a VII., a rendőrfogalmazó rendőrszázados a VIII., a rendőrszázados rendőrfőhadnagy a IX. és a rendőrfogalmazógyakornok rendőrhadnagy a X. fizetési osztályban. A vérszolgálatot ellátók állomány-csoportjában a rendőrtörzsfelügyelő rendőrszázados a V., a rendőrtörzsfelügyelő rendőralezre-

CSOKONAI színház

MA délután Elveszem a feleségem

és este

KAMARA színház

A TESTŐR

Rádó, kerékpár, gramofon, varrógép javítás. Adás-vétel. Autogénhegesztés.
Horváth Tihomér műszerész
Deák Ferenc-utca 9.

A Debreceni Egyetemi Kör kilépett a MaDisz-ból

A Debreceni Egyetemi Kör kérdésében a pártok megbízottak révén pártközi értekezlet tartottak. Mindenekelőtt megállapodtak abban, hogy a DEK politikai irányvonala helyes volt akkor, amikor a munkás-paraszt és értelmiség összefogását és a reakció elleni harcot tűzte ki céljául. Ez a multban nem vezetett teljes eredményességre és ezért elhatározták, hogy a DEK jövőbeni reakció elleni harcát teljes súlyukkal támogatják.

A MaDisz-DEK kérdésében a következő egyhangú állásfoglalásra jutottak: 1945. évi márciusában a DEK nem érezte magát elég erősnek az egyetemi reakcióval szemben és ezért szükséges volt egy országos ifjúsági szervezetnek, a MaDisz-nak a támogatására. Ezért belépett a MaDisz-ba.

Az augusztusi balatonlellei országos fősikolás konferencia megteremtette a Fősikolások Országos Központi Intézőbizottságát. Ez az ország egyetemistái és fősikoláit egybefogólagos megfelelő támaszt ad a DEK-nek illetve a DEK működésének, semmi akadályozhat annak, hogy a DEK a MaDisz-ból a „lehető-egység” fenntartása mellett kiváljon. A fősikolai szervezeteknek a MaDisz-hoz való viszonyának rendezését az Országos Vezetőségűl várja.

Tekintettel arra, hogy dr. Szabó Árpád, a DEK multévi tanárelnöke Budapestre távozik és ezt a DEK vezetőségének írásban is bejelentette a pártközi értekezlet megkezdésére a DEK vezetősége dr. Szabó Árpád professzornak multévi odaadott tanárelnöki működéséről színtelen köszönetét nyilvánította.

A megüresedett tanárelnöki tisztségre a pártközi értekezlet egyhangú lelkesedéssel dr. Karácsony Sándor professzor megválasztása mellett foglalt állást. A DEK vezetősége küldöttségileg felkérte Karácsony Sándort, hogy az elkövetkező közigyelésig is vegye át a tanárelnöki teendőket.

Teljes meggyezésre jutott a pártközi értekezlet az egyetemi igazolás ügyében, a szervezeti felépítettség és a jövővi irányvonalat illetően. A négy nagy párt együttműködése, amelyről ez a pártközi értekezlet tett tanubizonyosságot, biztosíték arra, hogy az egyetemen a demokrácia elvei fognak érvényesülni.

A DEK jövő évi munkájának bevezetője: A DEK vezetősége megbízta Ujfalusi József dr-t szeptember 21-22-én megtartandó egyetemi szociológiai ankét megrendezésével.

Csóka László volt polgármester — mint tanu...

A debreceni népiügyszészen dr. Garancs Mihály népiügysz most folytatja a vizsgálatot az elfogott Bánk László nyilasvezér ügyében, aki a Szálasi-uralom alatt „munkarendvezető” volt. A népiügyszés a vádirat elkészítése előtt hallgat ki még tanukat és szombaton többek között kihallgatta dr. Csóka Lászlót, Debrecen volt polgármesterét, akit az internálótáborból vezetett elő a népiügyszésre. Csóka László Bánk ügyében nem tudott érdemleges felvilágosítást adni.

Tisztújítás a tiszántúli ref. egyházakerületben

Ismeretes, hogy a tiszántúli ref. egyházkerület legutóbbi közgyűlése általános tisztújítást rendelt el, melyre vonatkozólag az egyházkerület elnöksége a szükséges intézkedéseket megtette s egyes presbitériumokban a szavazások már meg is kezdődtek. Betöltésére kerül a püspöki tisztség, továbbá a kerületi lelkészi és világi főjegyzői, két egyházi és két világi jegyzői állás. Ezenkívül választanak 16 lelkészi, 16 világi tanácsbíró, 17 tanárképviselet, 8 tanítóképviselet és 1 kerületi ügyészi, összesen tehát 65 állást töltenek be.

Révész Imre püspöknek az esperesi karhoz intézett körlevele közli hogy ezúttal mellőzni kívánja a kerület elnöksége azt a régi és egyébként törvényes gyakorlatot, hogy kifejezze a maga véleményét a megválasztandók személyére nézve. A körlevélben közölt névsor nem tekintendő az elnökség véleményének, hanem kizárólag tájékoztatásul szolgál azal a kifejezett szándékkal, hogy a választott presbitériumok ne érezzék kötevezüket. Ezt a célt szolgálja az is, hogy a tisztújítás alá kerülő állások nagy többségére nem egy, hanem több nevet hoznak kombinációba.

Az ajánlott névsor a következő: Egyházkerületi lelkészi főjegyző: Dr. Ferenczy Károly.

Lelkészi jegyzők: Gönczy Béla, dr. Farkas Pál debreceni lelképsztor, Varga Károly nyírabatori lelképsztor, egyházmegyei főjegyző.

A honvédség is bekapcsolódik a Debreceni Oszti Vasár rendezésébe

Az októberben megnyitott Debreceni Oszti Vasár október 21-én kezdődött a rokkant katonák műveltségével való ellátásának kezdése.

Kövegy március 2-án, a hatodik honvédkerületi parancsnok, aki a honvédség részéről fogja a Debreceni Oszti Vasár elnökségének, a Vasár elnökségétől a katonák részéről megmondta.

Ma értesített a Vasár vezetősége arról, hogy a Debreceni Oszti Vasáron résztvevő iparcso és kereskedők az általuk helyi önművelésű ösztörszervezetek ajándékozták fel a rokkant katonák műveltségével való ellátásának feladatát. A Vasár elnöksége felajánlotta a Vasár elnökségének, hogy az elkövetkező évi munkájának bevezetője: A DEK vezetősége megbízta Ujfalusi József dr-t szeptember 21-22-én megtartandó egyetemi szociológiai ankét megrendezésével.

A honvédség egyébként nemcsak a legújabb október 31-ig a következő megnyitásokat határozta meg a vasárra kijelölt kereskedőknek beszoigaltatni. 1/2 holdtól 1 holdig holdankint 50 kg 1 " 2 " " " 100 kg 2 " 4 " " " 150 kg 4 " 6 " " " 200 kg 6 " 8 " " " 250 kg 8 holdon felül " " 300 kg

Kukoricabeszolgáltatás

Akinek kukoricabeszolgáltatása van, köteles a közéleti előjárásokon — Debrecenben a Gabonairódnában, Városi adóhivatal udvarán 8-11 óráig, földszint — bejelenteni, ha már be van jelentve, a beszoigaltatandó mennyiségét beszoigaltatási ellenőrző lapjára felterjeszteni. A gazdálkodó köteles 1945. évből főtörce kerülő kukorica területét után 1945 október 31-ig a következő mennyiségeket határozni: 1. az elvárt kukorica mennyiségét, 2. az elvárt kukorica mennyiségét, 3. az elvárt kukorica mennyiségét, 4. az elvárt kukorica mennyiségét, 5. az elvárt kukorica mennyiségét, 6. az elvárt kukorica mennyiségét, 7. az elvárt kukorica mennyiségét, 8. az elvárt kukorica mennyiségét, 9. az elvárt kukorica mennyiségét, 10. az elvárt kukorica mennyiségét.

Egyházkerületi világi főjegyző: Dr. Jubász Nagy Sándor.
Világi jegyzőségre: Dr. Szesztay András ny. alispán, e. m. tanácsbíró (Nyíregyháza), dr. Ember Ernő áll. gimn. tanár, volt koll. ig. tan. jegyző (Debrecen).

Lelkészi tanácsbírói tisztségre: Baja Mihály, dr. Erdős Károly, dr. Kállay Kálmán, Török Vince, Bézi István, Molnár Zoltán, Gönczy Béla, dr. Makkai Sándor, Csernák Béla, Futó András, dr. Papp Ferenc, Boros Jenő, dr. Ferenczy Károly, dr. Vasady Béla, Békényi Lajos, Porzsol Ferenc, Szomathy Imre, Tóth János, dr. Kincses Endre, dr. Tóth Dezso, Tildy Zoltán, Karácsony András.

Világi tanácsbírói tisztségre: Dr. Vásáry István, dr. Tóth István, dr. Boér Elek, dr. Jubász Nagy Sándor, dr. Hegymegi Kiss Pál, dr. Köcsy Sándor, dr. Csáky Lajos, dr. Buza László, dr. Soós István, dr. K. Nagy Zoltán, dr. Balja Bertalan, dr. Véghe József, Vadai Ferenc, Nagy Miklós, dr. Karácsony Sándor, Ormós Lajos, Futó Zoltán, dr. Berta Jenő, B. Szabó István honvédelmi államtitkár, Takács Ferenc volt iparügyi miniszter, Kardos Zoltán, dr. Szabó Zoltán, Eötvös Elemér, dr. Szeremley Béla.

Ezenkívül a tanárképviselet állására: Dr. Illyés Endre, dr. Péter Zoltán, Magyarai Kálmán, Osváth István, a polgári iskolák részéről Csász Sándor, Soós Márton (Bartetyóújfalú).

Oktoberben több ismert személy kerül népbíróvá

A debreceni népiügyszészen nagy lendülettel folyik a munka. Dr. Györfi Tibor vezető népiügysz mellett még négy népiügysz, dr. Deák Sándor, dr. Garancs Mihály, dr. Jakobinyi Béla és a betegségből felgyógyult dr. Daróczy István népiügysz doigozták ki és készítik el a vádiratokat. Most már a helyiség kérdése is megoldódik, ugyanis a megüresedett létszám miatt újabb hivatali helyiségre volt szükség. Az államügyszés egy szobát bocsátott a népiügyszés rendelkezésére az államügyszési szárnyon és ha a fogházépület javítása elkészül, az örség szobája is a népiügyszés rendelkezésére áll.

Oktoberben a népiügyszés munkája nyomán ismert személyek is népbíróvá kerülnek

Igy oktoberben tárgyalják dr. rugonfalvi Kiss István egyetemtanár, dr. Makkai Sándor egyetemtanár, esetleg Kettessy Aladár egyetemi tanár ügyét is. Októberben erős munkája lesz a népbíróknak.

Vagyonmentő, Bádogos u. 1.

MA

vasárnap
3 előadás

FANN COMPANIA (a frakkos ördög)

a világ legjobb bűvészársulata az
ARANY BIKABAN

Délelőtt 11, délután 1/2, este 1/2 órákor az

1001 éjszaka meséi

Tündér szép keleti misztikum, 30 részben.
Az esti előadások 1/26-kor kezdődnek.

Újjáépítésre öt év alatt 105 millió pengőt kap Debrecen

Szendrey Sándor alpolgármester eredményes tárgyalásai Budapesten

Szendrey Sándor h. polgármester, nemzetgyűlési képviselő a nemzetgyűlés ülésén kapcsán hosszabb ideig Budapesti tárgyalásait felhasználva arra is, hogy a várost érintő fontos ügyekben eljárjon. Úrja szép eredményeket hozott Debrecen városának. A népjóléti miniszteriumban folytatott tárgyalások után Debrecen város két és fél millió pengőt kapott a háborús események folytán megrongálódott közcsatornázás, csatornahálózat helyreállítására. Az ősszel éppen idejekorán jött, mert a pénzügyi folytán már-már abba kellett volna hagyni a megkezdett helyreállítási munkákat, ami pedig közegészségügyi szempontból rajta volt volna veszélyeket magában. Kijelentésbe helyezte a kormányzat — ipar-, belügy- és pénzügyminiszterium — a világhíres vállalat részére a tízmillió iparindítási hitel és az összegből a vízártási vállalat helyreállítása eszközölhető.

A tárgyalások során biztató ígéretet kapott Szendrey h. polgármester arra vonatkozólag, hogy a városi erdők egyelőre a város birtokában maradnak, a bevétel a város és Debrecen városára marad az erdei, gazdasági vasút is. Ellenben módosítani kell a törvényhatóság által megszavazott te-

lekértékkadó olyan alapon, hogy a kis házak mentesüljenek a telekértékkadóemelésről, ellenben erősebben felemelik a bérházak, nagyobb házak, földek telekértékkadóit.

Végül közölték illetékes helyeken a h. polgármesterrel, hogy országosan rendezik a kéményseprési és szeméthordási díjakat és azt a lakókra is áthárítják.

Örvendtes hírt hozott Szendrey h. polgármester: A Horthy-kórház helyreállítására 4.200.000 pengőt ad a kormányzat. Az újjáépítésre 105 millió pengőt kap Debrecen városa; öt év alatt évi 21 millió pengőt, ami döntő segítséget jelent.

Debrecenben részben feloldották a szesztilalmat

Vendéglőkben bármilyen szeszital kapható, kocsmákra fennáll a tilalom

Szabó Kálmán, Debrecen város polgármestere az orosz katonai hatóságokkal karöltve a mai napról kezdve feloldotta a város területén elrendelt általános szesztilalmat. A rendelkezés értelmében a vendéglőkben, éttermekben

— ahol meleg ételeket is szolgálnak ki — szabad a szeszárúsítás, kimerés, bor, sör és pálinka kiszolgálása. A tilalom azonban továbbra is fennáll a kocsmákra vonatkozólag.

A dohányjövődék nagyszabású átszervezéséről nyilatkozott Vasadi Kovács Ferenc államtitkár

A dohányellátás körül felmerült súlyos helyzet nemcsak a közérdeket, hanem az államkincstárt is érinti. A megkezdett készletek kimerülése előtt állnak az új dohánytermés pedig alig elégséges a szükségletek kielégítésére. Ez késztette a pénzügyminiszteriumot arra, hogy a dohányjövődék sűrűsítését átstrukturizálja. Ennek során a dohánytermelés fokozása érdekében új intézményeket létesítenek, melyek segítségével lehetővé válik nemcsak a dohánytermés megemlése, hanem a megjavított anyanyelvi vizsgálatok eredményének a kincstár részére történő biztosítása.

tásával biztosítható legyen. Ennek az intézetnek további nagy fontosságú hivatása a dohánytermétszükséglet biztosítása, a magtörök szakszerű kiválogatásával a magtermelés helyes készültetése, az egyes gazdaságokban termelt mennyiségek szakszerű kezelése, fajtisztasági csira képessége és egyéb lényeges tulajdonságok szempontjából. Célja még a dohánybetegségek tudományos kutatása, az állati kártevők tanulmányozása és a dohányvédelmi szolgálat szakszerű vezetése. Nagy jelentőségű munkát fog a kísérleti intézet kifejteni a botanikai tudomány terén és főképpen a dohány örökösítési, élettani kutatásával és a fajjavítási vizsgálatok munkáival. E célok érdekében a kísérleti intézet mellett botanikai és biokémiai laboratórium, termeszéstechnikai szempontból meteorológiai megfigyelő állomás is fog működni. Az intézet célja végül a dohánybeviteli hivatalok mellett létesítendő mintagazdaságok egységes irányítása.

A Dohányjövődék nagyarányú átszervezéséről folytatott beszámolóját a „Debrecen” munkatársa dr. Vasadi-Kovács Ferenc pénzügyminiszteri államtitkárral a következő kérdésekre válaszolt:

— Debrecen bekapcsolódik ebbe a nagyszabású munkatervbe? — kérdeztük.

— Valószínű — mondotta az államtitkár, — mert nagy mértékben figyelemmel leszünk a dohánytermelés körébe tartozó ismeretek intenzív fejlesztésére s így a debreceni gazdasági főiskolára gondoltunk, ahol a hallgatók a dohánytermelési szakkérdésekben alaposabb kiképzésben fog részesülni. A felsőbb képzés a dohányjövődéki tiszták, altiszták és dohánykertészek részére a központi kísérleti intézetben lesz.

— A pénzügyi kormány tisztagai van a dohányellátás nagy nehézségeivel, ismeri az ország minden részéből érkező panaszokat, de az adott helyzetben a felmerült bajok nem tud gyors segítséget nyújtani. A dohányjövődék helyzete azonban nem fog így maradni, mert nagyszabású munkaprogramot fogunk végrehajtani, ami reményt nyújt arra, hogy a dohányfront bajai a jövőben megszűnjenek.

Végül megemlítette Vasadi-Kovács Ferenc államtitkár, hogy a Dohányjövődék az újjászervezés munkálataira vonatkozó mindenne kiterjedő alapos tanulmányt és munkatervét előterjesztette Oltványi Imre pénzügyminiszternek, aki azt teljes egészében magáévá tette és utasítást adott az államtitkárnak, hogy a nagyszabású munkaprogramot a lehetőség szerint mielőbb megvalósítsa.

Az államtitkár ezután ismertette a pénzügyminiszterium ide vonatkozó tervét:

— Szigorúan figyelembe véve a földreform folytán létrejött új helyzetet, a dohánytermelés folytatásos biztosítása, a dohány nemestés, a termelés gyakorlati bemutatása, továbbá a szakoktatás átszervezése érdekében a dohánybeviteli hivatalok mellé 20—25 holdas dohány-mintagazdaságot létesítünk. Ez ügyben a földművelésügyi miniszteriummal a területek átengedése céljából tárgyalásokat folytattunk, melyek eredményre is vezettek s így területek része a megvalósítás stádiumába jutott. Ezek a kis gazdaságok a dohányjövődék mintaként lesznek.

— A fennálló nehéz helyzetek elhárítására a hatóság el nem számolja. Ugyancsak a fennálló nehézségekre és az egyenlő elbánás elvére való tekintettel utasítom a sűrűüzemeket, hogy minden alkalommal csak annyi időre adják ki a kenyeret, amennyi időre a lisztet kapják.

— Tervebe vette még a Dohányjövődék egy termelési kísérleti intézet létesítését 200 holdas területen, melynek célja, hogy az országban elsősorban kultivált kilenc dohányfajta fajtisztá állapotban fenntartása és javítása a gyártási eljárás szem előtt tar-

Nem szabad kenyeret kiszolgáltatni olyan kenyérjégyszelvényre, amely a kiszolgáltatást megelőző időben volt érvényes, vagy amelyik későbbi időben lesz érvényes.

Olyan esetben, mikor a sütő egy napra elég lisztet kap feldolgozásra, csak a kenyérelkészítés napjára, tehát egy napra szolgáltathat ki kenyeret. Mivel pedig a kenyérjégyszelvények kenyeradagra érvényes, olyan esetben, mikor csak egy napra adag szolgáltatható ki, akkor a sütő a család összes jégyszelvények felére, vagyis négytagú családnál csak két személy jégyszelvényre alhatja ki a kenyeret.

— A bizottság a bejárás után a vasúti vonal megnyitására az engedélyt megadta és a már megépített vonalon a forgalom ma meg is indul.

— Minden nehézség ellenére július közepén hozzáfogunk a munkához. Nyirugos népe olyan valami produktált, ami szinte példa nélkül álló. Környélési Gyula igazgató-tanító, ki a község ügyeit vezette és dr. Nagy Béla görögkatolikus lelkész megszervezték a községet, megnyerték a lakosságot a vasútépítésnek, úgyhogy a négyezer lelket számláló község öt ezer napszámot teljesen ingyen vállalt és ebből közel négyezeret minden erőszakos nyomás nélkül önként máris teljesített.

— A debreceni városi gazdasági vasút magánvállalkozásként indult meg hatvanhárom évvel ezelőtt. Az volt a célja, hogy elterelje a város tulajdonát képező güthi erdő fáját. A város birtokába nyevven évvel ezelőtt került és 1923-ban a személyforgalmat is bevezették rajta. A harminchat kilométer hosszú vasútvonal mentén két virágzó nyírségi falu, Nyirmártonfalva és Nyiracsád szorgalmas népe él. Már régi terv volt, hogy a vasutat meghosszabbítsuk Nyirugosig. — azonban mindig valami megakadályozta ennek a tervnek keresztülvételét.

— Szinte példa nélkül álló teljesítmény ez. Ha elgondoljuk, hogy 15.000 köbméter földet kellett megmozgatni ahhoz, hogy elkészüljön a vasút, akkor megértjük a lugoeiak munkáját. A sínek meg voltak a talpfákat a mi telepünkön termeltettük ki és három hónap alatt majdnem az egész vonal elkészült, úgyhogy a vasút ünnepélyes megnyitását a felszabadulás első évfordulóján, a Debreceni Őszi Vásár megnyitására nemcsak megtarthatjuk, hanem a vasút az Őszi Vásár ideje alatt külön vásárvonatokat is indíthat. Büszkék vagyunk rá, hogy a mi vasutunk indítja Magyarországon az első vásári vonatokat. A gazdasági vasút, amelyet Debrecenben általában erdei vasútnak, vagy ha becézni akarjuk, a mezőnyia után Zsuzsi-vonatnak hívnak, különösen Debrecen tüzfűvelés szempontjából bír igen nagy jelentőséggel. Ez a vasút hozza be ugyanis a városba a güthi erdő fáját. Ez az erdő legtávolabb van ugyan Debrecenről, de a vasút közelhozza a városhoz. A kilencczer katasztrális holdas güthi erdőben folyik most a legnagyobb mértékű erdőkiértelmezés és a különböző testületek, hatóságok, szakszervezetek, intézmények, a MAV, a dohánygyár, a vagongyár munkásai maguk termelik ki fájukat. Serényen folyik a munka.

— A bizottság a bejárás után a vasúti vonal megnyitására az engedélyt megadta és a már megépített vonalon a forgalom ma meg is indul.

— A bizottság a bejárás után a vasúti vonal megnyitására az engedélyt megadta és a már megépített vonalon a forgalom ma meg is indul.

— A bizottság a bejárás után a vasúti vonal megnyitására az engedélyt megadta és a már megépített vonalon a forgalom ma meg is indul.

— A bizottság a bejárás után a vasúti vonal megnyitására az engedélyt megadta és a már megépített vonalon a forgalom ma meg is indul.

Debrecen határában megindul a béke első vasútja

— A bizottság a bejárás után a vasúti vonal megnyitására az engedélyt megadta és a már megépített vonalon a forgalom ma meg is indul.

— A bizottság a bejárás után a vasúti vonal megnyitására az engedélyt megadta és a már megépített vonalon a forgalom ma meg is indul.

Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párt hírei

A Párt nagyválasztmánya vasárnap délelőtt 11 órakor a párt-helyiség tanácsstermében gyűlést tart. A tagozatok vezetői, választmányi tagjai felléptek ott legyennek s ezen felül is minden párttagot szívesen lát a vezetőség, mert rendkívül fontos kérdések megvitatása szerepel napirenden.

Paál József

— A debreceni városi gazdasági vasút magánvállalkozásként indult meg hatvanhárom évvel ezelőtt. Az volt a célja, hogy elterelje a város tulajdonát képező güthi erdő fáját. A város birtokába nyevven évvel ezelőtt került és 1923-ban a személyforgalmat is bevezették rajta. A harminchat kilométer hosszú vasútvonal mentén két virágzó nyírségi falu, Nyirmártonfalva és Nyiracsád szorgalmas népe él. Már régi terv volt, hogy a vasutat meghosszabbítsuk Nyirugosig. — azonban mindig valami megakadályozta ennek a tervnek keresztülvételét.

A Párt gazdasági tagozata ma, vasárnap délelőtt 10 órakor fontos ügyben ülést tart.

Nők is felvétetnek az államrendőrség szolgálatába

Az Ifjúsági Szervezet ma, vasárnap délután 4 órakor a halpári régi iskolában ifjúsági nagygyűlést tart, melyen a vármegyei szervezet képviselői szólnak fel.

A helyettes államtitkár, aki a rendőrség felállítását kezeli a fatermelés ügyét és kiterjed a gondja arra, hogy a kitermelendő területeket lehetőleg a sínek mentén jelölje ki, hogy így megkönnyítse a szállítást és felesleges munkától mentesítse a dolgozókat. Maga is ott jár a termelők között, még szóval biztatja az embereket, akik szeretik és nagyrabecsülik ezt a derek embert, aki nehéz munkáját mindenki legnagyobb megelégedésére látja el.

Az Ifjúsági Szervezet felhívja a körzetek vezetőit, hogy a hajdúszovátai ifjúsági napra vasárnap reggel fél 6 órakor indulnak a párt-helyiség elől.

Hatósági kenyérjégyszelvények érvénytelenítése

A Pártvezetőség felhívja a körzetek vezetőit, hogy a megalkulásukról szóló jegyzőkönyvet haladéktalanul juttassák el a pártirodába. A körzetek vezetősége sürgősen keresen kapcsolatot a pártvezetőséggel, hogy a körzet munkaprogramjára vonatkozó tudnivalókat megkaphassák.

A fennálló nehéz helyzetek elhárítására a hatóság el nem számolja. Ugyancsak a fennálló nehézségekre és az egyenlő elbánás elvére való tekintettel utasítom a sűrűüzemeket, hogy minden alkalommal csak annyi időre adják ki a kenyeret, amennyi időre a lisztet kapják.

A Párt jelvénye újra kapható a pártirodában.

Figyelem! Figyelem! ifj. Bernáth Lajos úri- és egyenruhás szabóságát megkezdte Arany János utca 1/A. I. emelet.

A Párt tanácsulatán ma délután 4 órakor kezdődik.

Rádió javítás, vétel és eladás Fehér Barna Széchenyi-utca 3. sz.

Az Ifjúsági Szervezet politikai iskolájának záróelőadását kedden délután tartja dr. Flachbart Ernő egyetemi tanár „Demokrácia” címmel.

Termény- és szalmazsákok kaphatók Kontsek László cégnél Hatvan-utca 6. sz.

A Párt jelvénye újra kapható a pártirodában.

Táncanfolyam kezdődik 17-én délután 6-kor a CENTRUM-ban Csapó-u. 19 Minden csütörtök, szombat, vasárnap 6-tól üssztánc. dr. Konczné Schaff Margit ökl. táncos.

Az Ifjúsági Szervezet politikai iskolájának záróelőadását kedden délután tartja dr. Flachbart Ernő egyetemi tanár „Demokrácia” címmel.

Hortobágy Malom Munkaszövetkezet értesíti öröklető és daráltató leleit, hogy minden 100 kg termény feldolgozásához 25 kg fát sziveskedjenek hozni.

Az Ifjúsági Szervezet politikai iskolájának záróelőadását kedden délután tartja dr. Flachbart Ernő egyetemi tanár „Demokrácia” címmel.

Figyelem! Figyelem! ifj. Bernáth Lajos úri- és egyenruhás szabóságát megkezdte Arany János utca 1/A. I. emelet.

Az Ifjúsági Szervezet politikai iskolájának záróelőadását kedden délután tartja dr. Flachbart Ernő egyetemi tanár „Demokrácia” címmel.

Figyelem! Figyelem! ifj. Bernáth Lajos úri- és egyenruhás szabóságát megkezdte Arany János utca 1/A. I. emelet.

Az Ifjúsági Szervezet politikai iskolájának záróelőadását kedden délután tartja dr. Flachbart Ernő egyetemi tanár „Demokrácia” címmel.

Figyelem! Figyelem! ifj. Bernáth Lajos úri- és egyenruhás szabóságát megkezdte Arany János utca 1/A. I. emelet.

Az Ifjúsági Szervezet politikai iskolájának záróelőadását kedden délután tartja dr. Flachbart Ernő egyetemi tanár „Demokrácia” címmel.

Figyelem! Figyelem! ifj. Bernáth Lajos úri- és egyenruhás szabóságát megkezdte Arany János utca 1/A. I. emelet.

Az Ifjúsági Szervezet politikai iskolájának záróelőadását kedden délután tartja dr. Flachbart Ernő egyetemi tanár „Demokrácia” címmel.

Figyelem! Figyelem! ifj. Bernáth Lajos úri- és egyenruhás szabóságát megkezdte Arany János utca 1/A. I. emelet.

Az Ifjúsági Szervezet politikai iskolájának záróelőadását kedden délután tartja dr. Flachbart Ernő egyetemi tanár „Demokrácia” címmel.

Figyelem! Figyelem! ifj. Bernáth Lajos úri- és egyenruhás szabóságát megkezdte Arany János utca 1/A. I. emelet.

Az Ifjúsági Szervezet politikai iskolájának záróelőadását kedden délután tartja dr. Flachbart Ernő egyetemi tanár „Demokrácia” címmel.

Figyelem! Figyelem! ifj. Bernáth Lajos úri- és egyenruhás szabóságát megkezdte Arany János utca 1/A. I. emelet.

Az Ifjúsági Szervezet politikai iskolájának záróelőadását kedden délután tartja dr. Flachbart Ernő egyetemi tanár „Demokrácia” címmel.

Figyelem! Figyelem! ifj. Bernáth Lajos úri- és egyenruhás szabóságát megkezdte Arany János utca 1/A. I. emelet.

Az Ifjúsági Szervezet politikai iskolájának záróelőadását kedden délután tartja dr. Flachbart Ernő egyetemi tanár „Demokrácia” címmel.

Figyelem! Figyelem! ifj. Bernáth Lajos úri- és egyenruhás szabóságát megkezdte Arany János utca 1/A. I. emelet.

Az Ifjúsági Szervezet politikai iskolájának záróelőadását kedden délután tartja dr. Flachbart Ernő egyetemi tanár „Demokrácia” címmel.

Figyelem! Figyelem! ifj. Bernáth Lajos úri- és egyenruhás szabóságát megkezdte Arany János utca 1/A. I. emelet.

Az Ifjúsági Szervezet politikai iskolájának záróelőadását kedden délután tartja dr. Flachbart Ernő egyetemi tanár „Demokrácia” címmel.

Figyelem! Figyelem! ifj. Bernáth Lajos úri- és egyenruhás szabóságát megkezdte Arany János utca 1/A. I. emelet.

Az Ifjúsági Szervezet politikai iskolájának záróelőadását kedden délután tartja dr. Flachbart Ernő egyetemi tanár „Demokrácia” címmel.

Figyelem! Figyelem! ifj. Bernáth Lajos úri- és egyenruhás szabóságát megkezdte Arany János utca 1/A. I. emelet.

Az Ifjúsági Szervezet politikai iskolájának záróelőadását kedden délután tartja dr. Flachbart Ernő egyetemi tanár „Demokrácia” címmel.

Figyelem! Figyelem! ifj. Bernáth Lajos úri- és egyenruhás szabóságát megkezdte Arany János utca 1/A. I. emelet.

Az Ifjúsági Szervezet politikai iskolájának záróelőadását kedden délután tartja dr. Flachbart Ernő egyetemi tanár „Demokrácia” címmel.

Figyelem! Figyelem! ifj. Bernáth Lajos úri- és egyenruhás szabóságát megkezdte Arany János utca 1/A. I. emelet.

Debrecen legnagyobb ékszerkészítő, ókszer és órajavító műhelye

HÓRA ENDRE Kossuth-utca 2.

Őn még nem készítettél gyűrűt? Hórnál! Arany beváltás.

Cipőfelsőrész-készítő műhelyem berendezését bérbe adom.

BALOGH Árpád-tér 30.

Termény- és szalmazsákok kaphatók Kontsek László cégnél Hatvan-utca 6. sz.

Magyar tehetségek nyomában...

Bordás Péter úja a balmazújvárosi szántóföldtől címfestőműhelyen át a festőművészetig

Néhány esztendővel ezelőtt Magyarországon, a kallódó és elhanyagolt tehetségek országában, nagyon divatba jött a tehetségkutató. A hiba az volt, hogy ebben a felbredt mozgalomban több volt a divat, mint a lelkiismeret, komoly törekvés arra, hogy a dilettánsok és önjelöltek végtelen tömegéből kiemeljék a rendszerint éppen legszerényebb, legcsekélyebb igazi értékeket. A felkutatás divathulláma elhárított és a népből, a parasztságból és munkásszótályból sarjadt értékek továbbra is ismeretlen maradtak... Az igazi értékek fellendése és támogatása éppen olyan fájdalmasan megoldatlan problémája maradt életünknek, mint volt azelőtt.

Napjainkban, amikor kezdünk nemcsak arccal, hanem lélekkel is a nép felé fordulni, ismét felszikkrik a remény, hogy ebben a kérdésben valami komoly lépés is történik. Megpróbáljuk megcsempészni a magyar falvak, kis műhelyek, vagy irrodaszatlok mellett szunnyadó tehetségek katasztrófát és valamit tesznek támogatásukra is.

A BALMAZÚJVÁROSI CSENDELÉLET ÁLMODÓJA

Egy ilyen tehetségre szeretnénk felhívni illetékesek figyelmét. Bordás Péter 34 éves címfestő az illető, a Piac-utca 71. szám alatt van a műhelye, ahol egész nap cégtáblákat, plakátterveket rajzol... Aztán este, munkaidő után bezárja a műhely ajtaját, a kis terem ilyenkor megtelik fényvel, csillogással, a négy szék fal végtelen távlatot kap, megnyílik mögötte a képzelet nagyszerű esodabirodalmára...

Bordás Péter címfestő ilyenkor átváltozik, mint a szürke henyo pazarszínű lepkévé: egyszerű címfestőből festőművész...

Szerényen, de öntudatosan teszi fel a kérdéseket. Egyéni meglátású, finoman megoldott tájképek, csillogó, üde színek, bravurosan egyszerű megoldások. Általában az egyszerűségeket valami végtelen hája öntik el ezeken a képeken. Fortiori viszont értékesek, a vonások mögött gondolatok izznak és minden egyes képen egyéniség érzik.

Mióta szokott festeni? — kérdezzük Bordás Pétert, aki simogató pillantásokkal méregetti képét.

— Szinte azt mondanám, hogy mióta az eszemet tudom... Balmazújvárosi parasztsalából származom, mikor az iskolában kezembé került a szines ceruza, már háza valami a kezemet, hogy furcsa, szinte el sem gondolom, csak ösztönösen érzeti dolgokat vessek a papírra... Szántás, vetés, aratás, nagy munkák, a kis paraszti élet, melynek megkezdésére a falu határára, ezek voltak az első témáim. Vonzott a balmazújvárosi táj egyszerűsége, mely azonban annak, aki tud olvasni a természet könyvében, ezer titkot mutat meg... A Hortobágy, az első pillantásra kopár és mégis dűlős vidék képeket rejti pusztaság fövében van ez a magyar község és van valami benne a magyar pusztá varázsából, mely megmagyarázhatatlan valami és mégis emberek ezrei, külföldiek és magyarok egyaránt büvületébe estek...

MESTERSÉGRE ADTAK

Szóval ez a titka Bordás Péter keresetlen egyszerűségének: a magyar táj titkain tanulta ezt.

— Mikor került Debrecenbe? — érdeklődünk.

— 14 éves voltam. Apám elhárította, hogy mesterségre ad...

Ismét megnyitotta üzét
Tóthfalussy Sándor
Piac-u. 40. Hangya hérláz
retikülök, pénztárcák,
női divatruk
nagy választékban

Behozták és Held Miklósnál lettem címfestőtanuló, aki maga is művészlelkű ember, sokat tanultam tőle. Mindjárt belemélyedtem a színek titkába és azóta saját kedvtelésre állandóan festgetek... Több, mint száz képet festettem meg.

— Arra gondolt, hogy szeretne festőművész lenni?

KENYÉR, VAGY MŰVÉSZET

— Természetesen... Mint állmot állandóan melengtettem magamban ezt a gondolatot. Viszont élni kellett valamiből és csináltam, megcsináltam ma is a cégtáblákat, mert ez ad kenyeret.

Ki soha nem állítottam, lehetőségem nem volt arra. Még arra is, hogy tanuljak, komolyabban megpehessen magamat, csak most gondolhattam. Adler és Félegyházy László festőművészek tanítanak és ők azt mondják, meg vannak elégedve fejlődésemmel. Bizony, ha meg akarok élni, ma is csak keveset foglalkozhatom ezzel, elvon a kenyérkereset. Pedig nagyon szeretnék áttérni a komoly festészetre. Érzem, hogy van tehetségem hozzá.

A MAI ÉLET FESTŐJE

— Gondolatok forrnak bennem, amik mind a mai életből nőttek

Csepel országos mozgalmat kezdeményezett az alkoholizmus ellen

Csepel község nemzeti bizottsága mozgalmat kezdeményezett az alkoholizmus ellen és mozgalmat országosan is akterjesztette. Most megkereste a debreceni Nemzeti Bizottságot és kéri, hogy hasonlóképpen foglaljon állást ebben a kérdésben. Átiratát nagyobb tanulmányban indokolja meg, amit nyomtatásban is kiadott „Demokrácia és alkoholizmus” címen. Csepel község kéri, hogy népegészségügy szempontjából fontos és a demokrácia győzelmével időszerűvé vált kérdésben indított mozgalmat támogassa a debreceni Nemzeti Bizottság is. Indokolásában azt vitatja, hogy az alkoholizmus az ország újjáépítését, a demokratikus rendszer megalapozásának munkáját megnehezíti, sőt megsemmisítheti. A múlt rezsím, a tőkés reakció kormányzati rendszere nagy jövedelmét biztosította, a szőlőbirtokosoknak, a feldolgozó tőkés üzemeknek az alkohol nagyarányú fogyasztása révén, másrészt a nagymérvű alkohol-fogyasztás az alkoholimámoret révén nagy népi tömegeket — köztük a nyomorukban feledést kereső munkástömeget — a művelődés, felvilágosítás, felvilágosodás, öntudatos szervezkedés útjáról letérített, a tőkés reakció elleni harcból kikapcsolt. Ezért — írja a Nemzeti Bizottság — az alkoholizmus ellen való küzdelem egyben a reakció ellen való harcot is jelenti.

Javasolja végül a csepeli nemzeti bizottság, hogy az alkohol fogyasztás legfőbb ösztönzőjét és mozgató erejét, a hajtó rugóját, hajtó erejét, az egyéni hasznát az alkoholos italok előállításánál és forgalombahozatalánál kapcsolja ki a kormányzat. A demokrácia a népek tudatfajta rabaságából, tehát az alkoholizmus rabaságából való szabadulásért is küzd. Kéri, hogy az alkoholos italok előállítását és forgalombahozatalát törvényhozási úton szabályozzák és minden ilyen üzemet, gyárat, koresmát, mulatót az állam vegye kezelésbe és ellenőrizze. A szőlőtermelésnél a főszőlő a hosszabb ideig friss állapotban tartható szőlőfajtákra kell helyezni, az italok előállításánál meg előnybe kell helyezni szerintük az alkoholmentes, tápláló, vitamindús üdítő italok ter-

Bernáth Sándor
bútor üzlete
Piac-u. 28. Gambrinus átjáró
Bekelési választék. - Szolid kiszolgálás.

DEBRECZEN 4. OLDAL 1945 IX. 16.

ki... Bunkerek élete, háborúfél végigszántott tájak, repülő gépmadarak... halál és élet aztán az újjáépítés nagyszerű meglátását, a nagy hazatérések a háború poklából, az otthonba visszatértek és családtagjainak találkozásai... Ezeket szeretném vászonra tenni. Ha... ha időm volna. Közben pedig tanulni, fejlődni, új megoldásokat találni, új gondolatokat kifejezni.

Lelkesen csillog a szeme... ahogy kinyújtja kezét a képek felé, olyan mint egy sóvárgó, repülő vágó madár... Aztán hirtelen az órára pillant és rémülten dobja le munkaköpenyét.

— Ne tessék haragudni, de mindjárt két óra. Mennem kell a vörösházára, egy hetekkel ezelőtt elkészített munka számláját kell kisírni, hogy kifizessek, mert azóta többszöröse drágult minden...
Elbűcsözünk a valóságba visszazuhant Bordás Péterrel, akit nagyon melegen ajánlunk illetékesek figyelmébe. A magyar nép, a magyar falu, az újjáépítési munkát küldte, ismeretlen, nagyszerű titkokat üzen esetje által. Erdemes figyelni rá, lemorálni képességét és ha eléggé súlyosnak találhatott: hóna alá nyúlni és segíteni, hogy az Ihesen, aminek született.

Festőművész... K. I.

melését és csak a legszükségesebb mértékben és mennyiségben alkoholos italokat előállítani és forgalomba hozni. Javasolják, hogy egy vendégnek csak egy pohár, étkezés esetén két pohár szesz ital szolgáltatásuk ki és a korai, este 9—10 órai zárórával is korlátozzák a szeszfogyasztást. A felvilágosító, nevelő, ellenőrző és szükség esetén beavatkozó munkát beleértve vonni a demokratikus pártok szervezeteit, szakszervezeteit, üzemeiket háztömb és utca megbízottakat.

A csepeli Nemzeti Bizottság megkeresését a debreceni Nemzeti Bizottság legközelebbi ülésén terjeszti elő Vass Károly, a Nemzeti Bizottság jegyzője és a javaslat bizonyára heves vitát fog kiváltani.

Sorbanállás közben...

A múlt reggel sorbaálltam kenyérért. Megszokott dolog. Előttém, mögöttem beszédessé asszonyok, arról meséltek egymásnak, a feketézők, batyuzók, láncolók milyen ravasz, huncut fortélyokhoz folyamodnak, hogy a tiltott árut behozzák, vagy kivigyék. — Ime, csokorba gyűjtöttem három esetet, úgy, ahogy ott, sorbaállás közben elmondották...

Szekér halad a városba, lassan tempóban. Párra, paplan, dunyha pokróc között izzadó, szenvedő beteg asszony. Bizonyára a kórházba, klinikára viszik szegényt. Később rendőr kíséri a menetet, a hatóságához. Az izzadó, szenvedő, párnák között fekvő asszony — nem beteg, malkegészséges és a betegszállítás csak ürügy volt, így akarták álcázni a zsírt, lisztet, olajat, szalonnát és sok más földi jót, amit a feketepiacon értékesítettek volna...

Az erdei vasúton történt. Tejeskanálakkal megrakott férfi és nő utazik. Hogy, hogyan nem, mégis rájöttek: a tejeskanálnak, a tejben jól bedugaszolt üveg, benne pálnka. Ez is tiltott, titkos pálnkakereskedést táplálta volna...

A harmadik eset a legérdekesebb... Takaros kis menyecske ül a vonaton, ülében édesen alszik

Simonyi úttól nyíló Veszprémi u. 6. számú modern, kissé sérült villa eladó.
Ajánlatokat „MODERN VILLA” jelígre a kiadóba kérek.

az apróság. Csendben van a kicsi az utazó közönség teljes elismerésére. Szép, rózsaszín pólyatarkó a csecsemő, édes kis párna alatta. Amint leszállnak a vonatról, egy éhes kutya neki esik az asszonynak, elkezd tépni, ráncigálni a rózsaszín takarót. Nagy a ribilló, sokan sietnek a csecsemőt a karján tartó, sikító menyecske segítségére és ez lett a veszte: — minden kiderült... A pólyában nem csecsemő, nem kis gyermek volt, hanem kelbász, zsír, máj, tepertő, ennek a szagát érezte meg az éhes kutya, ezért kezdte tépni a takarót és így lett feledője, árulója, leleplezője egy feketéarunak. Folytatása a hatóság előtt lett...

Igy hallottam, így mesélték a múlt nap a kenyeres bolt előtt, sorbaállás közben...

A választék terén könnyítéseket hozott be az új kormányrendelet

A magyar jogéletben újszerű az a most megjelent kormányrendelet, amely a választék lehetőségét egészen más alapokra helyezte. Az új rendelet szaktit a magyar házassági törvény alapelveivel.

Az új rendelet legjelentősebb intézkedése az, hogy ezután öt évi megszakítás nélküli különélés után a házastárs bármelyike kérheti a házasság felbontását. Eddig az volt a helyzet, hogy a házastárs hiába élték akár évtizedekig külön, ha egyszer a választék megegyezni nem tudtak, akkor a válni akaró fél semmi körülmények között sem tudott elválni, hacsak a másik házastárs valami válokozott nem szolgáltatott. Az új rendelet értelmében egymagában az öt évi különélés ténye válokoz, bárki is volt a hibás a különélésben. Ha tehát a válni akaró fél igazolja, hogy házastársától öt éve külön él, ez esetben a bíróság kérelmére a házasság felbontja. Ez a bontó ok érvényesíthető akkor is, ha korábban a felek között már válóper volt folyamatban és a bíróság a házasságot nem találta felbonthatónak. Ebben a válóperben a bíróság egyik felet sem nyilvánítja vétkesnek, a feleség azonban tartási igényét és névviselési jogát korlátozás nélkül érvényesítheti.

Másik újítása a rendeletnek, hogy leegyszerűsíti az új n. közös megegyezéses választ. Ezen a téren eddig az volt a helyzet, hogy ha a választék a felek megegyeztek, akkor végig kellett járítani egy visszahívásos eljárást; az egyik házastárs fél útján visszahívta a másikat és miután az nem tért vissza, a bíróság az alapon az illető hibájából felbontotta a házasságot. Ennek az eljárásnak az volt a hibája, hogy meglehetősen hosszadalmas volt és a felek hiába egyeztek meg a választékban, egyiküknek mindig viselni kellett a vétkeséget.

A rendelet értelmében, ha a házastárs a választékban megegyeztek, egyszerű kérvényt adnak be a törvényszékhez és kéri a házasság felbontását. A bíróság két tárgyaláson, de legfeljebb 60 napon belül az egyező nyilatkozat alapján a házasságot felbontja. Ebben a válóperben sem lesz egyik fél sem vétkesnek nyilvánítva. Nem kell különélés, nem kell visszahívás; egyedül előfeltétel, hogy a házasság megkötése óta legalább két év eltelt legyen.

Szabályozza a rendelet az elmebeteg házastárs helyzetét is. Ha a házasság fennállása óta legalább három év eltelt és az egyik fél gyógyíthatatlan elmebetegségben szenved, úgy ezen okból a másik házastárs kérheti a házasság felbontását. Erdőkes intézkedés, hogy ha a házasság felbontását a nő kéri, elmebeteg férje, illetve ennek törvényes képviselője a nővel szemben a

Mozdulatművészet
Balett
Gyógytorna
tanítás megkezdődött
Sajó Judit
„SWING” táncintézetében
Deák Ferenc-u. 6. Beirakozás d. u. 6-8-ig

BUNDÁK

nagy választékban
olcsón SZEMERE szícsnő
Budapest, VII., Erzsébet-kö.út 28.
MÁSODIK EMELETEN!
Állandó nagy készlet raktár;
viszonteladónak is.

perben tartási igénytel lehet fel.

Az új rendelet egyéb könnyítéseket is tartalmaz. Így a régi alapon induló visszahívásos perben nem kell többé közjegyzői okiratot felvenni, hanem elég egyszerű hatósági bizonyítvány, ami az eljárást lényegesen olcsóbbá teszi. Az ismeretlen házastárs ellen indított bontóperben az eddigi egy év helyett három hónapot szab meg a bíróság a visszatérésre. Jelentősen meg rövidíti végül a választék lebonyolítását az a rendelkezés, amely a különélésre megszüntet hat hónapot három hónap mérskéjé. Így az új n. 80. §. a-s váloperet 8—10 hónap alatt befejezhető lesznek.

Az új választék rendelettel kapcsolatban erős polemika indult meg úgy a nagyközönség körében, mint a jogászok világában is. Mindenesetre a gyakorlat fogja megmutatni, hogy az új rendelet rendelkezései mennyiben felelnek meg a huszadik század életformájának. Egy azonban kétségtelen: a hivatása magasztán álló magyar bírót kar feladta az, hogy az új választék lehetőségek tekintetében a felszázados választék törvény és a modern szellem új rendelet között az egyensúlyt fenntartsa.

Dr. Nyiri László.

Titkos náci leadó

Karlsbad közelében a szudéta-német vidéken egy kolostorban két titkos náci leadóalomás nyomára bukkantak, 8 darab nagy-tesztimentyű vevőkészülékét is találtak. Az egyiket a kolostor lakói éppen a kéménybe akarták elrejtetni, amikor a nyomozó hatóságok kiszálltak a helyszínre. (MTI)

Kerámiát, porcellánt ragaszt
Képeket, szobrokat restaurál
VERES Kőcsey-u. 18.

Csokonai
ásványvíz
ismét kapható
nagyban és kicsinyben
Rózsa-u. 3. (Városi szeszület)
Naponta friss töltés.

Értesitem kedve
Megrendeltem,
hogy női divat szalonomat újból
megnyitottam.
Sipos Róza Nyil-u. 95.

50 kilogrammos háromrétű
papírzsák
érkezett,
„MELIUSZ” könyvkereskedés
Viszonteladónak árengedmény.

BÚZÁT,
rozst, árpát, tengerit
minden mennyiségben
VÁSÁROL
az APAFI
GŐZMALOM

Vagyonmentő, Bádagos u. 1.

Gyászbeszéd helyett

Drága jó Pistám! Ezt a levelet utánad írom, de Te már nem fogod olvasni. Elmentél tőlünk és újra megfogytokozott egy taggal a döbbenetesen megcsontított magyar ifjúság. Halálod új levált egy levél a magyarság viharvert fájáról és mi, akik itt maradtunk, megrendülve nézünk egymásra: ismét kevesebben vagyunk!

Nem távirton érkezett halálod híre. Nem zengett égre gyászinduló dallama, amikor utolsó dobant a szíved, nem kondultak meg a harangok, csak kis hűgöd állt meg akkor este a szerkesztőségi szoba ajtajában és kezét tördelve zokogta...

— Pista... meghalt...
Nem véres családban estél el, nem is gyilkos gázkamra oltotta ki az életed. Tragédiád mégis túlnő egy család keretén és szomorú szimbolizmá feketül: ifjúságunk megrázt sorsának jelképévé.

— Pista... meghalt... S egy pillanat alatt átdübbögött rajtam az elmúlt öt év: öt szorongásokkal és szenvedésekkel zárult esztendő. A diákvégek, amikor tanácstalanul és tehetetlenül néztük a sötét fellegeket, a készülődő világvizitár résztvevőjeit. Felkomorítottak a Kárpátok, hol nyomorúságos odukban dideregünk hosszú hónapokig. (Emlékszel? Vidám beszámolóik jelentek meg a magyarul író újságokban arról, hogy ott kint milyen boldogok vagyunk és elégedettek). Pedig mi éhesek voltunk és lemállott rólunk nyomorúságos ruhánk. A saját ruhánk. Lázító csillagok a szemünk, betegek voltunk, mert nem bírtuk az eszeveszett hajrá, melybe napról-napra behajszoltak bennünket.

Aztán eltereltek Nyugatra. — Téged szakmunkásnak hurcoltak egy németországi gyárba. Nem bírtad sokáig és megszöktél. Büntető századba osztottak és Dachauba kerültek. Láttad a gázkamrákat és hulláegető kemencéket, melyekben read is vigyorgott már a halál s ha nem jön a felszabadító hadsereg... Aztán jött Saizburg és Te haza akartál jönni. Hazahúzótt minden gondolatod és minden idegzsálad. Nem lehetett, nem engedtek. És egy nyári hajnalon csak nekivágtál az útnak. Úszva szöktél át a Inn folyón éjnek idején. Megtörve és elcsigázottan, csak hazaérkezettél. Itthon már leselkedett rád a gyilkos kör, mely minden háború nyomában elkerülhetetlenül ott settenkedik és széles rendet kaszál azokban, akiket félig már felőrölt a háború.

Igy volt.
Nemcsak Érted írom ezeket a sorokat és nemcsak a magam nevében. Száz és száz változatban száll a történet korán megszakadt ifjú életekről, amelyeknek vége közös sír itthon vagy idegen földben, frissen domboruló halom, vagy jeltelen gödör a végtelen mezőkön. Az édesanyák vizsgálatatlan fájdalomán és a barátok megrendült gyászán túl egy nemzet olvas ki rettenetes vádbeszédet a Ti halálbadermedt szemetekből. Vorozezi halálmezők... német koncentrációs táborok... tüdőgyulladás a kárpáti munkatáborokban... gyilkos betegségek itthon: egy és ugyanazon halálos bűn és gonosz szándék szörnyű eredménye valamennyi. A multért nem felelős ez a félrevezetett és romlásba taszított ifjúság és mégis az fizette és fizeti érte a legnagyobb adót. A véretekkel, a halálotokkal irjatók meg a mult számára az

ifjúság, mely idegen célok, idegen érdekek, és idegen eszmék által taszított benneteket az érvénybe. Itélitek a multat és figyelmeztettek bennünket a jövőre. És mi, akik megtépázva, roncsolt idegekkel itt maradtunk, hordozzuk tovább ropantó sorsunkat, Értetek és a

magyar jövőért fogadjuk: Soha, soha többé!
Az emlékezés és fájdalom fehér virágai mellé sokszáz ifjú ember nevében ezt a fogadalom-má szentelt ígeretet teszi le frissen hantolt sírodra

Reményi József.

A szovjet nő, mint anya

Az „anya” már az óskori népeknél is tiszteletben állott, mégis olyan magas fokot, olyan általánosságot, az anya iránti tiszteletet sehol sem ért el, mint a Szocialista Szovjetkötársaságok Szövetségében. Itt különös figyelemmel, gondoskodással, szeretettel környezik öt minden ténen. Ma a diadalitts győzelem forró napjaiban még fokozottabban fordul feléjük a figyelem, a felismerés mind elevenebbé válik, hogy a szovjet anyák megérdemlik a megkülönböztető figyelmet és gondoskodást, amivel a szovjet állam és a szovjet társadalom őket körülveszi. Gorkij gyönyörű szavai soha sem hatoltak mélyebben: „Mindén, ami az emberben szép, a nap sugaraitól és az anya tejétől nyerte ezeket. Tőlük kaptuk, ami bennünket kielégíti és az élet szeretetére tanít, az élet szeretetére készít”.

Nap nélkül nem nyílik virág, szeretet nélkül nincs boldogság, a nő nélkül nincs szerelem — anya nélkül nincs sem költő, sem hős. Ha, amikor az egész világ a szovjet harcok hősiességéről beszél, akik legyőzték a német fasizta fenevadat, akkor elsősorban azokról az asszonyokról kell megemlékezni, akik életet adtak ezeknek a harcosoknak és akik ilyen hőskövé, becsületes hazafiakká nevelték őket. A hős anyákról kell szólni, a marsalok anyáiról, a közemberek anyáiról és a doigozók anyáiról.

Nekrasszov, a világhírű orosz poéta csodaszépen adott kifejezést az anyai fájdalomnak, az anyai könnyeknek, amelyeket a harctéren elesett fiak halála vált ki. Anyai érzés — anyai érzés marad az idők végtelenségén át s mégis a szovjet asszonyok érzése, olyan mélységet, oly lángoló hazaszeretést mutat, amelyet még soha sem láttak. Nagy és felnehelhetetlen szolgálatot tett az olyan szovjet anya, aki olyan gyermeket nevelt, mint Zsóly Koszmo-gyemcskaja, a hős parizian lány, aki a németek bestialis kízsása ellenére sem árult el semmit s az akasztófa alatt bátorította az oda kényszerített szovjet lakosságot, hogy Sztalin él és a Vörös Hadsereg felszabadítja őket a fasizta elnyomók kegyetlen uralma alól. Vagy Matroszov Alexander anyja, aki a német géplegyver csövére vetette magát, hogy megmentse társait. Ott vannak a vörös doni fiatal gardisták, akik az ellenség hátában harcoltak a hazáért — őket is hős anyák nevelték. Tisztelet a hősök és hősnők anyáinak, akiknek fiait és lányait győztesen hazatérnek ebből a nagy háborúból, dicsőség azoknak az anyáknak, akiknek fiait és lányait életilek adták.

„Egyetlen vizsgálatásom, hogy ílam, bár rövid életű volt, mégis szép volt az élete, a kínzások alatt sem árulta el a hadititkot, nem lett árulója hazájának, erre büszke vagyok és ez enyhíti bánatomat” — így írt fia bajtársainak Juri Szmirnov a Szovjet Hőse anyja.

A szovjet nők méltán büszkék fiaikra és lányaikra a honvédő háború hőseire és hősnőire s a szovjet haza büszke a szovjet anyákra, akik ilyen hősnöket és hősöket neveltek.

Ez a szeretet és megbecsülés azokban az intézkedésekben testesül meg, amellyel körülveszi az anyát, a gyermeket, a szovjet csa-

ládót — a róluk való gondoskodás — az egész állam, az egész nép ügye.

Elég utalni arra, hogy a mérhetetlen cári birodalomban 1913-ban összesen kilenc „anya- és gyermekvizsgáló Állomás” volt, míg a Szovjetunióban a háború alatt körülbelül hatezer teljesített szolgálatot. A szülőthonokban ma húszszor több férőhely van és a bölcsődékben négyszázszor anynyi, mint a cári Oroszországban. Dacára a háborús idők nehézségeinek, az anyáról és a gyermekről való gondoskodás nem lett kisebb, hanem jelentősen megnőtt s ez logikus kifejezést nyert a Legfelsőbb Tanács 1944 július 8-án kiadott rendeletében: „A terhes anyák, a sokgyermekes anyák, az egyedülálló anyák segélyének a megnagyobbításáról, az anya és gyermekvédelem megerősítéséről és a „Hős Anya rendjel” az anyaság dicsősége, az anyaság kitüntetésének alapításáról.

A nagy honvédelmi háború évei alatt, több, mint hárommilliárd rubel államsegélyt fizettek a sokgyermekes anyák támogatására. A szülőthonokban az utolsó évtizenegyezer új ágyat állítottak fel és huszonnyolcezer új

ágyat állítottak fel a bölcsődékben és több mint ezerötyszáz új anya- és gyermektanácsadó állomást szereltek fel.

Több, mint kétszáz ezer azoknak az anyáknak a száma, akik kitüntetéset kaptak, mert 5—10 gyermeket szültek s megkapták a „becsült anya” és az „anyaság” érdmet és 1192 szovjet anya megkapta a „hős anya” kitüntetéset. Azok az anyák, akik kitüntetéset kaptak, a legtiszteltebb, legbecsültebb nők a szovjet államban, ahol az anyaság és a gyermeknevelés a legszentebb hazafias kötelesség.

Az „anyaság” érdmet megkapta Pokruskin Alexander háromszoros „Szovjetunió hőse” anyja, mikor a kitüntetésről Novoszibirszken tudomást szerettek, ez úgyszólván az egész városnak ünnepe lett, a város vezetői, a párt- és a szakszervezet vezetői és a város lakossága úgyszólván napokon keresztül egymásnak adta a kilincset, mindenki üdvözölni akarta a kitüntetett anyát, aki ilyen gyermeket nevelt.

A szovjet nők a gondoskodásra, támogatásra és a kitüntetésre még önfeláldozóbb munkával felelnek s még lelkesebben hatnak oda, hogy gyermekeikből önfeláldozó, jó hazafiakat neveljenek. A szovjet nők példátlan eredményeket érnek el a munkafronton, a fiatalisággal együtt, saját vállukon hordták a háborús idők munkájának összes nehézségeit a gyárakban, üzemekben és a szövet földeken és az államgazdaságokban, — hősiességük, mint Sztalin mondotta, örökre be lesz írva a történelembe.

Osszeírják a bezárt temetőt érdemes halottak és díszsírhelyen temetik el a köztemetőben

Városi intézkedések a lezárt temetők kiürítése kapcsán

Mint ismeretes a Földgénylő Bizottság igényt jelentett be a régi, ma már nem használt debreceni temető területére is, ahol házhelyeket jelölnek és osztanak ki. Debrecenben körülbelül 4000 házhelyigénylő van és minden szabad, építésre alkalmas terület igénybe kívánna venni, hogy az igényjogosultakat, — akik főleg ipari munkások 200—300 négyzetgöles házhelyhez jutassák. A város illetékes hatóságai dr Révész Imre püspök fel-szólására nyomon úgy döntött, hogy csak azokat a temetőket, vagy temetőrészeket ürítik most ki, ahová és amelyekbe már 30 esztendő óta nem temettek halottat.

A műszaki ügyosztály egyik kedves terve az, hogy a régi temető helyén parkot, gyermekjátésteret létesít. Ugyanis Debrecen belső területén, a Nagyerdőtől eltekintve nincs is komoly park, vagy olyan terület, amely a gyermekek számára megnyitható lenne és a házhelyigény kielégítés során a régi temető helyén létesítenék gyermekjátésteret.

Vagyis a régi, ma már bezárt temetőket rövid időn belül minden képen igénybe veszik: akár házhelynek használják fel, akár park vagy gyermekjátésteret is lesz a temetők helyén...

Debrecen város illetékes köréit is foglalkoztatja a régi temetők kiürítése, az átadás előtti rendezése. Az első komoly megmozdulás ebben az irányban most történt meg. A városi tanács elrendelte, hogy írják össze azokat a halottakat, akik a régi temetőkben nyugszanak és akik közéleti, irodalmi, művészeti téren kimagasló érdemeket szereztek. A város ezeket kihantoltatja és a köztemetőben a díszsírhelyen kívánja eltemetni. Az összeírás technikai részét Csobán Endre városi fővelváltáros végzi, de bekapcsolódik a munkába Söregi János, a Déri-múzeum igazgató-

ja. A városi tanács felkérte dr. Révész Imre ref. püspököt, hogy széleskörű tudásával és nagy ismeretével támogassa, segítse a várost eme munkájában.

A bezárt temetők más vonatkozásban is foglalkoztatják a város vezetőseit. A honvéd állomásparancsnokság közölte a városal hivatalosan, hogy a honvédek között levő mauzóleum a háborús események következtében megrongálódott, a kupola megsérült, az üvegek eltörték. A város nehéz anyagi helyzete miatt egyelőre nem tudja méltóan, kellőképpen rendezni a mauzóleumot, — bármennyire is szeretné.

A bezárt temetőkben sok élő és korhadó, kipusztulás előtt álló fa van. Sok elvetemült ember a fejtálat is lopkodja: sok fainességben szenvedő debreceni lakos olyan irányú kérelemmel fordult a városhoz, hogy engedék meg, hogy kivághassa azt a fát, amely a bezárt temetőben egykori családi sírhelyén áll. A város az ilyen kérelmeket közegészségügyi okokból nem engedélyezte eddig. Most a város a bezárt temető kiürítése kapcsán elhatározta, hogy ott a fákat kivágatja, a végrehajtással, ellenőrzéssel a városi kertészetet bízza meg. — Hogy a kivágást részben alapon, kitermelés mintájára végezteti el a város, vagy más úton-módon hajtja végre a régi temetők fainak teljes kiirtását, arról csak későbbi tárgyalás után dönt.

Megdráglut a kórház és kllnika

A hivatalos lap közli a népjóléti miniszter rendeletét, amely megállapítja, hogy a közközházak legalacsonyabb ápolási díjosztályán a napi ápolási díj 150 pengő. Az állami kórházak és gyógyintézetek második osztályán a napi ápolási díj 400 P, az első osztályon pedig 800 pengő.

Férfi és női SZÜVET-TEXTIL
Rosenbaum Aladár
Csapó-u. 1.
(Cukorka üzlet helyén.)

Hitetlenek

Irta: Radó Antal.

Nem azokra a hitetlenekre gondolok, akik vallási értelemben nem hisznek. Ezek az emberek nem azért nem cselekszenek rosszat, mert azt úgy a világi, mint a vallási törvények tiltják, hanem azért, mert saját erkölcsi felelősségük nem engedi. A hívő ember tetteiben mind a három szempont érvényesül és így az „eszmenyi ember” fogalmában különbség nincs a vallásilag hívő és hitetlen között. Van azonban különbség abban az értelemben, ahogyan azt a demokráciában értelmezik.

Különleges idők, különleges embereket és szavakat termelnek. Embereket, akik a rendkívüli időkben válnak kiválókká és szavakat, melyeknek értelmét a rendkívüli idők eseményei keltezték életre. Ilyen új szó a demokráciai hitetlenség, mely elmefuttatásom témáját adja. Ez a hitetlenség a reakció egyik jelentkezési formája. Abban nyilvánul meg, hogy nem hisznek egyes emberek a demokrácia jövőjében. Nem hisznek abban, hogy az a sok szenvedés és embermészárlás, amit a fasizták véghezvitték, megtörtént. A demokráciába vetett hitetlenség csak önámítás, mert a világtörténelem a legfényesebb bizonyítékokat szolgáltatva arra, hogy ahol szabadság van, ott élet van. Az a hitetlenség pedig, amely kétségbevonja a fasizták tömegmészárlásának megtörténtét, megdől számos szemtanú, fényképfelvételek és más adatok alapján. Tehát nem propaganda kitalálás, hanem — sajnos — rídeg tény, mely örök szgyenfoitéknt kerül bele a történelembe. Azoknak az egyébként jólismert embereknek, akik nem hisznek a megtörtént gáz, és és másfajta kivégzésekben, talán az a mentességük, hogy nem akarják megérteni, hogyan fordulhat a történelem mutatója a 20-ik századból a 14-ik századba vissza. A roszhiszemű hitetlenek visszakívánják a multat, tehát a legelső-több reakciók. Ezen utóbbiak ellen a legradikálisabban kell küzdenünk.

Aranyért, ezüstért, briliánsért magas árai ér el STASSIK LAJOS ékszerésznél Piac-u. 56.

Alakítások, javítások a legújabb divat szerint készülnek. Altman szűcs, Niklós-u. 2

Arany, ezüst beváltás ENGEL ékszerésznél Benyáts áruházban

Hulladék, használt és nyers GUMIT legmagasabb áron vásárol Szabó Zsigmond Piac-u. 10.

Férfiruha - Nőikabát Férfiszövet-Bélésáru VÁGÓ-RUHA Piac- és Széchenyi-u. sarok

Értesítem kedves megrendelőimet, hogy a Tökés és Horváth cégből kiváltam és újjáépített fotószalonomat régi helyemen a Püspöki Palotában megnyitottam. Dr. Iklódyne TÖKES ILONA fényképész-mesternő.

Üszög elleni búzacsvázáshoz PORZOL a legjobb Kapható: KONTSEK GÉZÁNÁL KOSSUTH-UTCA

